

Handläggare: Börje Ferlander
Telefon: 08-508 36 216

Till
Äldrenämnden
den 18 december 2007

Tillsättning av två befattningar som medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) i Stockholms stad

Äldreförvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till att en MAR organisatoriskt placeras på stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör och den andra befattningen som MAR delas mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm under ett år.
2. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till MAR:ens arbetsbeskrivning.
3. Äldrenämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner att en MAR organisatoriskt placeras på stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör och den andra befattningen som MAR delas mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm under ett år.
4. Skrivelsen av Ewa Samuelsson (kd), Olle Andretzky (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp) gällande möjligheten att tillsätta en eller flera MAR:ar i Stockholms stad anses besvarad med vad som anförs i äldreförvaltningens tjänsteutlåtande.

Gunnel Rohlin
direktör

Raili Karlsson
enhetschef

Sammanfattning

Författarna till skrivelsen ger äldreförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att tillsätta medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) i Stockholms stad. I budget 2008 för Stockholms stad och inriktning för 2009 och 2010 anges att två MAR:ar ska tillsättas på försök i staden under ett år i syfte att utveckla rehabiliteringsarbetet och säkerställa en fortsatt hög kvalitet och säkerhet. Medel för införandet återfinns under centrala medelsreserven (CM).

MAR:ens uppdrag omfattar rehabiliteringsverksamheten och är ett komplement till MAS:en i stadsdelsnämnden. En av uppgifterna för en MAR är att ansvara för att patienterna får en säker och ändamålsenlig rehabilitering av god kvalitet inom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Andra uppgifter är att utveckla stadsdelsnämndens rehabiliteringsverksamhet.

Exempel på arbetsuppgifter inom rehabiliteringsverksamheten som åligger MAR:en är att arbeta med kvalitet och säkerhet, vara sakkunnig inom rehabiliteringsområdet, utarbeta rutiner för rehabilitering och medicintekniska produkter och följa upp dessa, ansvara för avvikelshantering och anmälan enligt Lex Maria, säkerställa god dokumentation, följa upp beslut om delegering, arbeta med kunskaps- och kompetensutveckling i samarbete med verksamhetschefen, ge råd och stöd till alla personalkategorier, genomföra verksamhetstillsyn, uppföljning, utredning och samverka inom staden och andra vårdgivare samt landstinget.

Äldreförvaltningen föreslår att en MAR organisatoriskt placeras i en stadsdelsnämnd. Den andra befattningshavaren föreslås arbeta över flera stadsdelsnämnder. Detta för att försöket ska omfatta två olika modeller för MAR:ens uppdrag. Efter samråd med stadsdelsnämnderna föreslår äldreförvaltningen att en befattning som MAR placeras organisatoriskt i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, som är ett ytterstadsområde. Den andra befattningen som MAR delas mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm, som är tre innerstadsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen i samråd med stadsdelsnämnderna samt juridiska avdelningen och finansavdelningen inom stadsledningskontoret. Äldrenämndens handikappråd och Kommunstyrelsens pensionärsråd har den 6 december 2007 tagit del av ärendet. Ärendet har behandlats på Cesam den 11 december 2007.

Bakgrund

Ewa Samuelsson (kd), Olle Andretzky (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp) framför i en skrivelse till äldrenämnden att idag ingår ansvaret för rehabilitering i MAS ansvarsområde. I ett 30-tal kommuner i landet, har vid sidan av MAS, inrättats en befattning som MAR med ansvar för att patienterna får en säker och ändamålsenlig rehabilitering. För-

fattarna till skrivelsen ger äldreförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten till att tillsätta en eller flera MAR:ar i Stockholms stad.

I budget 2008 för Stockholms stad och inriktning för 2009 och 2010 anges följande:

”I syfte att utveckla rehabiliteringsarbetet och säkerställa en fortsatt hög kvalitet och säkerhet tillsätts på försök två medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) i staden för att komplettera det arbete som bedrivs av stadsdelsnämndernas medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS)”. I budget anges att MAR:arnas organisatoriska placering utreds och en arbetsbeskrivning utarbetas under hösten 2007. Medel för inrättande av MAR återfinns under CM.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Varje kommun ska enligt HSL¹ erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som bor i särskilt boende och/eller vistas i sådan dagverksamhet som anges i socialtjänstlagen. I samband med sådan hälso- och sjukvård ska kommunen även erbjuda habilitering, rehabilitering och hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning.

I samma lag² anges att inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer ska det finnas en sjuksköterska som svarar för

1. att det finns sådana rutiner att kontakt tas med läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal när en patients tillstånd fordrar det,
2. att beslut om att delegera ansvar för vårduppgifter är förenliga med säkerhet för patienterna,
3. att anmälan görs till den nämnd, som har ledningen av hälso- och sjukvårdsverksamheten, om en patient i samband med vård eller behandling drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarig skada eller sjukdom.

Om ett verksamhetsområde i huvudsak omfattar rehabilitering får en sjukgymnast eller en arbetsterapeut fullgöra uppgifterna.

MAS:ens ansvar regleras i huvudsak i 24 § HSL, förordningen (1998:1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område (FYHS) och Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 1997:10) om medicinskt ansvarig sjuksköterska i kommunernas hälso- och sjukvård. MAR:ens ansvar regleras i vissa delar också i nämnda regelverk.

All hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering inom stadens ansvarsområde ska vara av god kvalitet och tillgodose hög patientsäkerhet. För detta ansvarar idag stadsdelsnämndernas MAS:ar och verksamhetschefer enligt HSL³.

Äldreförvaltningen anser att arbetet med funktionsbevarande, rehabiliterande och aktiverade insatser för patienten är av stor vikt. Det är därför viktigt att det inom respektive

¹ 18 och 18 b §§ Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL

² 24 § HSL

³ 29 § HSL

stadsdelsnämnd finns kompetens inom rehabiliteringsverksamheten som ansvarar för dels den patientnära rehabiliteringen, dels för att rehabiliteringsarbetet utvecklas samt att hög patientsäkerhet garanteras.

MAR:ens uppdrag omfattar rehabiliteringsverksamheten och är ett komplement till MAS:en. En av uppgifterna för MAR är att ansvara för att patienterna får en säker och ändamålsenlig rehabilitering av god kvalitet inom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Andra uppgifter är att utveckla stadsdelsnämndens rehabiliteringsverksamhet. Äldreförvaltningen anser därför att uppdraget inte ska anförtros annan än en sjukgymnast eller en arbetsterapeut som har kvalificerad kompetens inom rehabiliteringsområdet. Enligt äldreförvaltningens bedömning är det också av stor vikt att dessa två befattningshavare ges möjlighet att samverka för att på bästa sätt kunna fullgöra sitt uppdrag. MAS och MAR ska dessutom samverka för att tillsammans med verksamhetschefen svara för att all hälso- och sjukvård inom stadsdelsnämndens ansvarområde är av god kvalitet och säker för patienterna.

Äldreförvaltningen föreslår att en MAR organisatoriskt placeras inom en stadsdelsnämnd. Den andra befattningshavaren föreslås arbeta över flera stadsdelsnämnder. Detta för att försöket ska omfatta två olika modeller för MAR:ens uppdrag. Efter samråd med stadsdelsnämnderna föreslår äldreförvaltningen att en befattning som MAR placeras organisatoriskt i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, som är ett ytterstadsområde. Den andra befattningen som MAR delas mellan stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm, som är tre innerstadsområden. Stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm får själva komma överens om MAR:en ska anställas med olika procentsatser av heltid i respektive stadsdel eller om befattningshavaren ska anställas av en stadsdelsnämnd och genom avtal utföra uppdraget som MAR inom de två övriga stadsdelsnämnderna. Om den senare modellen väljs ska MAR:ens uppdrag gentemot de två övriga stadsdelsnämnderna regleras dels i avtal mellan nämnderna, dels genom uppdragsavtal för den enskilde befattningshavaren. Respektive stadsdelsnämnd svarar också för att MAR:en ges en organisatorisk ställning och placering som gör det möjligt för honom/henne att fullgöra sina uppgifter.

Äldreförvaltningen anser att rehabiliteringsverksamheten exkluderas från MAS:ens nuvarande ansvarsområde inom de föreslagna stadsdelsnämnderna och överförs till MAR:en.

Äldreförvaltningen anser att de arbetsuppgifter inom rehabiliteringsverksamheten MAR:en ska ansvara för är i huvudsak följande:

- Arbeta med kvalitet och säkerhet
- Vara sakkunnig i rehabiliteringsområdet
- Utarbeta rutiner för rehabilitering och medicintekniska produkter och följa upp dessa
- Ansvara för avvikelshantering och anmälan enligt Lex Maria
- Säkerställa god dokumentation

- Följa upp beslut om delegering
- I samarbete med verksamhetschefen arbeta med kunskaps- och kompetensutveckling
- Ge råd och stöd till alla personalkategorier
- Genomföra verksamhetstillsyn, uppföljning och utredning
- Samverka inom staden och med andra vårdgivare samt landstinget

Äldreförvaltningen anser vidare att när dessa två befattningar är tillsatta behöver ansvarsfördelningen mellan MAS, MAR och verksamhetschefen enligt 29 § HSL dokumenteras och godkännas av respektive stadsdelsnämnd.

Medel för inrättande av MAR:ar återfinns i den centrala medelsreserven. Det ankommer respektive stadsdelsnämnd att i samband med tertialrapport söka medel för dessa befattningar hos kommunstyrelsen.

Äldrenämnden anser vidare att försöket med MAR bör följs upp och utvärderas i samband med verksamhetsberättelse 2008.

Bilaga

Skrivelse om möjligheten att tillsätta en MAR i Stockholms stad